

գնահատականները հիմնված են պատշաճ ապացույցների վրա: Հաշվեքննիչ պալատի և հաշվեքննության որակն ապահովելու նպատակով Հաշվեքննիչ պալատի նախագահի կողմից ապահովվել են հաշվեքննության գործընթացում գործող հիերարխիկ շղթայի համար (հաշվեքննող - հաշվեքննության առաջադրանքի ղեկավար – հաշվեքննություն իրականացնող ստորաբաժանումը համակարգող պալատի անդամ - հաշվեքննիչ պալատ) նախատեսված ներքին հսկողության ընթացակարգերը:

Հաշվեքննիչ պալատն իր գործունեության ընթացքում ամբողջությամբ հետևել է «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածով սահմանված «քաղաքական չեզոքության» սկզբունքի պահանջներին: Սույն տարեկան հաղորդումը, ինչպես նաև բոլոր ընթացիկ եզրակացությունները զերծ են որևէ «որակումից», որը կարող է վերաբերել բացահայտված անհամապատասխանություններին և խեղաթյուրումներին, ինչպես նաև զերծ են որևէ «կանխատեսումից», որը կարող է առնչվել բացահայտված անհամապատասխանությունների և խեղաթյուրումների հետևանքներին:

ՄԱՍ 1. 2018 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱՄՓՈՓ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Մշակվել է «Հայաստանի Հանրապետության 2018 թվականի պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ» ՀՀ հաշվեքննիչ պալատի եզրակացությունը, որը հաստատվել է ՀՀ հաշվեքննիչ պալատի 2019 թվականի մայիսի 24-ի թիվ 12/1 որոշմամբ: Հաշվեքննիչ պալատի եզրակացությամբ արձանագրվել են մի շարք խնդիրներ և ներկայացվել են 8 առաջարկություններ:

2008 թվականից ի վեր Հաշվեքննիչ պալատն առաջարկել է, որ Հայաստանի Հանրապետությանը և համայնքներին ամրագրված բոլոր բյուջետային միջոցները շրջանառվեն գանձապետական միասնական հաշվով: Անվիճելի է, որ բյուջետային միջոցների՝ գանձապետական համակարգով շրջանառումն ավելի վերահսկելի և թափանցիկ է դարձնում դրանց օգտագործումը: Կառավարությունն ընդառաջ գնաց այդ առաջարկությանը, և 2010 թվականից աստիճանաբար վարկային և դրամաշնորհային միջոցների մի մասը սկսեց շրջանառել գանձապետական համակարգով: Մասնավորապես, խոսքը «Ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկների մասին է: Իսկ 2018 թվականի վերջից՝ նշված խնդիրը լուծվեց նաև ՊՈԱԿ-ների մասով: Այնուհանդերձ, ՀՈԱԿ-ների, պետական մասնակցությամբ բաժնետիրական ընկերությունների և հիմնադրամների հաշիվները դեռևս շարունակում են մնալ առևտրային բանկերում, ինչը չի բխում հանրային միջոցների կառավարման թափանցիկության և վերահսկելիության պահանջներից և հանգեցնում է դրանց օգտագործման գործընթացում հնարավոր ռիսկերի ավելացմանը:

Պետական բյուջեի կատարման գործընթացում արձանագրվել են մի շարք խնդիրներ, որոնք չեն բխել այդ գործընթացի թափանցիկության, վերահսկելիության և հանրային հաշվետվողականության ապահովման լավագույն սպասումից: Դրանց գծով Հաշվեքննիչ պալատն առաջարկել է՝

- ՀՀ պետական բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվության մեջ ներառել գանձապետական միասնական հաշվի մնացորդների վերաբերյալ տեղեկատվություն,
- հաշվետվության մեջ ավելացնել վերլուծություն պետական բյուջեի գերատեսչական դասակարգմամբ ծախսերի վերաբերյալ, որպեսզի հնարավոր լինի մշտադիտարկել յուրաքանչյուր գերատեսչության կատարողականը,
- «ՀՀ պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքում, ինչպես նաև պետական բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվություններում ներառել ըստ եկամտատեսակների հարկային եկամուտների պլանի, ինչպես նաև ճշտված պլանի ցուցանիշները,
- ձեռնարկել քայլեր բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվության կամ Հաշվեքննիչ պալատին ներկայացվող ՀՀ պետական բյուջեի կատարողականի փաթեթի մեջ «ՀՀ պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հավելվածի՝ ՀՀ

կենտրոնական բանկի 2018 թվականի վարչական ծախսերի կատարման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառելու ուղղությամբ,

- «Պետական պարտքի մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի համաձայն՝ ռեզիդենտների կողմից ձեռքբերված արտարժույթային պետական պարտատոմսերի սպասարկման ծախսերը ներառել ներքին պետական պարտքի սպասարկման փաստացի ծախսում: Սույն առաջարկությունը բխել է Հաշվեքննիչ պալատի այն եզրահանգումից, որ 2014 թվականից մինչև այժմ ՀՀ պետական բյուջեի կատարողականի հաշվետվություններում՝ ներքին տոկոսավճարներ հոդվածում, ներառված չեն եղել ռեզիդենտների կողմից ձեռք բերված արտարժույթային պետական պարտատոմսերի համար վճարված տոկոսավճարները, որոնք 2018 թվականին կազմել են 31.8 մլրդ ՀՀ դրամ,
- վերանայել ներքին աուդիտի միասնական կառավարման տեղեկատվական համակարգի շահագործման պահանջի դադարեցումը և գործուն քայլեր ձեռնարկել տեղեկատվական համակարգը կայացնելու և ներդնելու գործում:

Հաշվեքննիչ պալատի կողմից վերլուծվել է նաև պետական բյուջեի ոչ ֆինանսական ցուցանիշների կատարողականը: Վերլուծությամբ պարզվել է հետևյալը.

- քաղաքականության միջոցառումներից 18.6%-ի գծով ընդհանրապես ոչ ֆինանսական ցուցանիշ սահմանված չի եղել: Չնայած Հաշվեքննիչ պալատի նախորդ տարվա առաջարկությանը՝ բարելավել իրավիճակը և սահմանել ոչ ֆինանսական ցուցանիշներ այն քաղաքականության միջոցառումների գծով, որոնց համար այդպիսիք դեռևս սահմանված չեն, 2018 թվականին իրավիճակը ոչ միայն չի բարելավվել, այլ դեռ ավելին՝ վատթարացել է ևս 1.2 տոկոսային կետով,
- քաղաքականության միջոցառումներից 64.8%-ի գծով սահմանված է եղել միայն մեկ տեսակի ոչ ֆինանսական ցուցանիշ (հիմնականում քանակական),
- քաղաքականության միջոցառումներից միայն 9%-ի գծով է սահմանված եղել ոչ ֆինանսական ցուցանիշների տեսակային լիարժեք կազմ:

Հաշվեքննիչ պալատն ընդգծել է պետական բյուջեի ոչ ֆինանսական ցուցանիշների հետ կապված իրավիճակի շտկման կարևորությունը, հատկապես՝ լիարժեք ծրագրային բյուջետավորմանն անցում կատարելու համատեքստում:

Պետական բյուջեի ծախսերի գործառնական դասակարգման վերաբերյալ ուսումնասիրության արդյունքում Հաշվեքննիչ պալատն արձանագրել է.

- «ՀՀ պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված թվով 27 ծրագիր՝ ավելի քան 11 միլիարդ դրամ ընդհանուր ծավալով, չի կատարվել, այլ կերպ ասած, դրանց գծով վճարումներ չեն իրականացվել,
- թվով 11 ծրագիր՝ ավելի քան 2 միլիարդ դրամ ընդհանուր ծավալով, ճշտված ծրագրով զրոյացվել է,

- 54 ծախսային ծրագրի փաստացի կատարողականը ճշտված ծրագրի նկատմամբ կազմել է 50%-ից ցածր՝ առաջացնելով տարեկան ճշտված ծրագրի նկատմամբ 15.9 մլրդ դրամի շեղում,
- 14 ծախսային ծրագիր օրենքով նախատեսված չի եղել, սակայն հետագայում կառավարությունը դրանք ճշտված ծրագրով ավելացրել է՝ 11.1 մլրդ դրամ, իսկ հետագայում պարզվել է, որ փաստացի դրանից կատարվել է միայն 8.7 մլրդ դրամի ծախս:

Ըստ Հաշվեքննիչ պալատի եզրակացության՝ ՀՀ կառավարության կողմից ՀՀ Ազգային ժողով ներկայացված «ՀՀ 2018 թվականի պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ» տարեկան հաշվետվությունում եկամուտներին, ծախսերին և դեֆիցիտին ամրագրված ցուցանիշները համապատասխանել են «ՀՀ 2018 թվականի պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված դրույթներին և արտացոլել են պետական բյուջեի փաստացի կատարողականը: Ըստ այդմ, ՀՀ հաշվեքննիչ պալատը պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ տրամադրել է դրական եզրահանգում:

Ծանոթություն: Հաշվեքննիչ պալատը ՀՀ Սահմանադրությամբ և «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն 2020 թվականից սկսած իր հիմնական մանդատից բացի պարտավոր է իրականացնել ընթացիկ տարվա պետական բյուջեի կատարման հաշվեքննություն: Այսինքն՝ 2020 թվականին պետք է հաշվեքննի 2020 թվականի պետական բյուջեի կատարումը: Այն իրականացվելու է պետական բյուջեի երեք, վեց, ինը ամիսների և տարեկան կատարման ֆինանսական հաշվեքննությամբ և համապատասխանության հաշվեքննությամբ: Այդ նպատակով Հաշվեքննիչ պալատն իր 2020 թվականի գործունեության ծրագրի առաջին մասով հատուկ մեթոդաբանության շնորհիվ նախատեսել է մի շարք պետական մարմիններում իրականացնել ֆինանսական և համապատասխանության հաշվեքննություններ: Բոլոր նշված հաշվեքննությունների արդյունքների հիման վրա Հաշվեքննիչ պալատը պետք է պարտաստի 2020 թվականի պետական բյուջեի կատարման եզրակացություն՝ տալով աուդիտորական համապատասխան կարծիք: Նշված եզրակացությունը ներկայացվում է Ազգային ժողով, քանի որ վերջինս այդ եզրակացության հիման վրա է քննարկում և հաստատում Կառավարության կողմից ներկայացված պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ տարեկան հաշվետվությունը:

ՄԱՍ 2. ՌԻՍԿԵՐԻ ՎՐԱ ՀԻՄՆՎԱԾ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱՄՓՈՓ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հաշվեքննիչ պալատը տարեկան հաղորդման մեջ արտացոլում է հաշվեքննության առավել ուշագրավ արդյունքները, իսկ հաշվեքննության բոլոր մանրամասները ներկայացված են ընթացիկ եզրակացություններում, որոնք հրապարակված են Հաշվեքննիչ պալատի պաշտոնական կայքում: Այս մոտեցումը նպատակ ունի Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան հաղորդումն անհարկի չծանրաբեռնել, դարձնել մատչելի, դրանում ներառել միայն էական նշանակության տեղեկություններ:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հաշվեքննության օբյեկտները		Ստուգման օբյեկտը
«Վի շարք պետական մարմիններ		«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամ
Հաշվեքննության կատարման ժամկետը		Հաշվեքննությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը
29.08.2018-30.09.2019թթ.		01.01.2015-31.12.2017թթ.:
Հաշվեքննության առարկան		Հաշվեքննության մեթոդաբանությունը
Հայաստանի Հանրապետության կողմից հիմնադրված «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամում գնումների գործընթաց		Իրականացվել է համապատասխանության և կատարողականի հաշվեքննություն: Կիրառվել են հարցում, արտաքին հաստատում, վերլուծական ընթացակարգ, վերահաշվարկ և վերակատարում ընթացակարգերը:
Համակարգին միտված առաջարկություններ	Արդյունքին միտված առաջարկություններ	Խնդիրներին միտված առաջարկություններ
2	2	1
Եզրակացություն		Հղումը
Ծախսային արդյունավետության սկզբունքը չի պահպանվել:		

Առավել ուշագրավ փաստեր

Գուդրոնի, բիտումի և մագուրի գնման գործընթաց²

Հիմնադրամի կողմից 2015 թվականի ապրիլի 8-ին հայտարարվել է մրցույթ՝ 14,000 տոննա ռուսական հումքից ստացված 90/130 տեսակի բիտումի ձեռքբերման համար: Այդ մրցույթի միակ մասնակիցը եղել է «Մերիան Գրուպ» ՍՊԸ-ն: Վերջինս ճանաչվել է հաղթող՝ 2,947,458.5 հազ. դրամ գնառաջարկով: Մեկ տոննայի գինը կազմել է 210.5 հազ. դրամ:

2015 թվականի հունիսի 18-ին հիմնադրամի և «Մերիան Գրուպ» ՍՊԸ-ի միջև կնքվել է 15,625 տոննա գուդրոնի վերամշակման և տեղափոխման «Հանձարարության, մատակարարման և ծառայությունների մատուցման» պայմանագիր, որի համաձայն՝ ընկերությունը պետք է Ռուսաստանի Դաշնությունից ներկրի 15,625 տոննա գուդրոն, այնուհետև, վերամշակի այդ գուդրոնը՝ ստանալով 15,000 տոննա 90/130 տեսակի բիտում և մատակարարի համապատասխան ընկերություններին: Պայմանագրի արժեքը կազմել է 3,157,991.3 հազ. դրամ: Այս դեպքում ևս՝ մեկ տոննա բիտումի գինը կազմել է 210.5 հազ. դրամ:

Այսինքն՝ գուդրոնի ձեռքբերման և վերամշակման տարբերակով բիտումի ձեռքբերումը խնայողություններ չի ենթադրում:

Հիմնադրամի կողմից չեն ներկայացվել պատրաստի բիտումը գուդրոնով փոխարինելու հիմնավորումները, ինչպես նաև՝ գուդրոնի և բիտումի գների շուկայական ուսումնասիրությունները:

Պայմանագրում իրականացվել են մի շարք փոփոխություններ: Մասնավորապես, առանց համապատասխան հիմնավորումների, կրճատվել է մատակարարման ենթակա գուդրոնի ծավալը՝ այն նվազեցնելով մինչև 12,504.5 տոննա:

6,901 տոննա ռուսական գուդրոնի ներմուծումից հետո նախատեսվել է գուդրոն ներմուծել Իրանի Իսլամական Հանրապետությունից:

Անընդհատ փոխվել են գուդրոնի մատակարարման գները, տարանջատվել են տրանսպորտային և վերամշակման ծախսերը:

2015թ.-ին, համաձայն ընդունման-հանձնման փաստաթղթերի, մատակարարվել է 6,901 տոննա գուդրոն՝ 1,381,333.2 հազ. դրամ արժեքով (**հարկանշական է, որ ներկայացված մաքսային փաստաթղթերի համաձայն՝ «Մերիան Գրուպ» ՍՊԸ-ն ներմուծել է 4,565 տոննա հեղուկ գուդրոն**):

2015թ.-ին ներմուծված և մատակարարված գուդրոնի մեկ տոննայի արժեքն, ըստ մատակարարման և վճարման փաստաթղթերի, ավել է եղել քան պայմանագրով նախատեսված արժեքներն են: Մասնավորապես, 2015թ.-ին ներմուծված և մատակարարված գուդրոնի մեկ տոննայի արժեքը, ըստ մատակարարման և

² Հաշվեքննության ընթացքում կահույքի, կենցաղային տեխնիկայի, գուդրոնի, բիտումի և մագուրի գնման գործընթացների ստուգմամբ արձանագրված անհամապատասխանությունների վերաբերյալ կազմված առերևույթ հանցագործության հարկանիշներ պարունակող 2 արձանագրություններ ՀՀ հաշվեքննիչ պալատի որոշմամբ ուղարկվել են ՀՀ գլխավոր դատախազություն

վճարման փաստաթղթերի, կազմել է 158.5-ից 160.1 հազ. դրամ՝ այն դեպքում, երբ վերը նշված պայմանագրով մեկ տոննայի ներմուծումը նախատեսված է եղել 156.6 հազ. դրամ: **Արդյունքում, բիտումի և մազութի ձեռքբերման համար ավել է վճարվել 66,540.9 հազ. դրամ:**

Համաձայն ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ-ից ստացված տեղեկատվության, տվյալ ժամանակահատվածում բիտումի ներմուծման գները էապես ցածր են եղել: Մասնավորապես, երկու խոշոր ներմուծողների կողմից (որոնց ներմուծումների ծավալը 2015 թվականին կազմել է երկրի ընդհանուր ծավալի ավելի քան 70%-ը) ներմուծվել են տվյալ ժամանակահատվածում մեկ տոննա պատրաստի բիտում 143 հազ. դրամ միջին ձեռքբերման գնով: Մաքսազերծման մեկ տոննայի արժեքը կազմել է 167.4 հազ. դրամ: Պայամանագրի ընթացքում «Մերիան գրուպ» ՍՊԸ-ն իրականացրել է պատրաստի բիտումի ներմուծում Ռուսաստանի Դաշնությունից շուրջ 3,000 տոննայի չափով, մեկ տոննայի միջին արժեքը՝ 130 հազ. դրամով (վերոնշյալ պայմանագրով մեկ տոննայի արժեքը կազմում է 210.5 հազ. դրամ՝ ներառյալ մատակարարման ծախսերը): Ռուսական կողմի մատակարար և Հայաստանում գույրոնի վերամշակող կողմ հանդիսացող ընկերությունը ևս ներմուծել է պատրաստի բիտում՝ 1,480 տոննա, մեկ տոննայի միջին արժեքը՝ 135 հազ. դրամով: Հատկանշական է նաև, որ 2015 թվականին հիմնադրամը նույնպես ներմուծել է պատրաստի բիտում՝ 173 հազ. դրամով:

«Մերիան գրուպ» ՍՊԸ-ին մեկ տոննա գույրոնի համար 2017 թվականին վճարվել է 152 հազ. դրամից ավելի գումար, իսկ վերամշակված և տեղափոխված բիտումի ծախսերը, ներառված Հիմնադրամին մատակարարվող մեկ տոննա բիտումի արժեքը, կազմում է ավելի քան 195 հազ. դրամ՝ այն դեպքում, երբ 2017թ.-ին Հիմնադրամը ներմուծել է 190 տոննա պատրաստի բիտում՝ մեկ տոննայի արժեքը՝ մոտ 146 հազ. դրամով: Հատկանշական է, որ, համաձայն ՊԵԿ-ից ստացված տեղեկատվության, ծրագրի գլխավոր կապալառուներից մեկը ներմուծել է պատրաստի բիտում՝ մեկ տոննայի ձեռքբերման արժեքը՝ 145 հազ. դրամով (մաքսային արժեքը՝ 150 հազ. դրամով):

«Մերիան գրուպ» ՍՊԸ-ի պայամանագրով նախատեսված ամբողջ ծավալը չի մատակարարվել (փաստացի չի մատակարարվել 1,753 տոննա), պայմանագրում համապատասխան փոփոխություններ չեն իրականացվել: Պայամանագրի 5.1 կետով՝ ապրանքը ժամկետանց տեղափոխելու կամ ապրանքը ժամկետանց վերամշակելու համար նախատեսված է տույժ՝ յուրաքանչյուր ուշացրած օրվա համար չմատակարարված ապրանքի արժեքի 0.1 տոկոսը, բայց ոչ ավելի քան չմատակարարված ապրանքի արժեքի 10 տոկոսը:

Մազութի և բիտումի մյուս կնքված պայմանագրերը չեն համապատասխանում «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին: Մասնավորապես, պայմանագրերը կնքվել են առանց համապատասխան մրցույթի անցկացման, չնայած այն բանի, որ պայմանագրերի արժեքը կազմել է 162,960-ից 27,816 հազ. դրամ, ինչպես նաև չի իրականացվել ձեռքբերվող ապրանքի շուկայական արժեքի ուսումնասիրություն, գնահատում և նախահաշվային արժեքի կազմում:

2015թ օգոստոսի 4-ին հիմնադրամի (հանձնարարող), «ԲԱՐՍԵԼ» ՍՊԸ-ի (հանձնակատար) և «ԴՈՐՈՇՆԻԿ» ՍՊԸ-ի (ստացող) միջև կնքվել է պայմանագիր, համաձայն որի, հանձնակատարը Վարդենիս-Մարտակերտ ավտոճանապարհի կառուցման շինարարական աշխատանքների համար պետք է Իրանի Իսլամական Հանրապետության GOHAR DARADIZ JOLFA LTD ընկերությունից ձեռքբերեր և Հայաստան տեղափոխեր Իրանական նավթի ազգային ընկերության կողմից արտադրված M-100 տիպի 800 տոննա մազութ: Պայմանագրով նախատեսվել է մազութը ձեռքբերել մինչև նոյեմբերի 30-ը, պայմանագրի ընդհանուր արժեքը կազմել է 162,960 հազ. դրամ, այդ թվում՝ 1,250 հազ. դրամ միջնորդավճար, մեկ տոննա մազութի ձեռքբերման արժեքը նախատեսվել է 203.3 հազ. դրամ:

Փաստացի ներմուծվել է 224.9 տոննա մազութ՝ նախատեսվածից 575.1 տոննա պակաս: Մազութի չմատակարարված քանակության մասով պայմանագիրը չի խզվել, և պայմանագրային պարտավորությունների դադարման վերաբերյալ համաձայնագիր չի կնքվել: Ներմուծումը փաստացի կատարվել է երեք խմբաքանակներով, համապատասխանաբար, օգոստոս ամսին՝ 80.45 տոննա՝ մեկ տոննայի մաքսային արժեքը՝ 203.3 հազ. դրամ, սեպտեմբեր ամսին՝ 24.48 տոննա՝ մեկ տոննայի մաքսային արժեքը՝ 181.2 հազ. դրամ, և հոկտեմբեր ամսին՝ 119.98 տոննա՝ մեկ տոննայի մաքսային արժեքը՝ 200.6 հազ. դրամ:

Հարկ է նշել, որ, համաձայն ՊԵԿ-ից ստացված տեղեկատվության, նույն ժամանակաշրջանում այլ ընկերության կողմից ներմուծվել է մազութ՝ մեկ տոննայի մաքսային արժեքը՝ 145 հազ. դրամով (իսկ ձեռքբերման արժեքը՝ 110 հազ. դրամ): 2016թ. սեպտեմբերի 23-ին հիմնադրամի (հանձնարարող), «ԲԱՐՍԵԼ» ՍՊԸ-ի (հանձնակատար) և «ՀԱՅԿ-ՇԻՆ» ՍՊԸ-ի (ստացող) միջև կնքվել է պայմանագիր, համաձայն որի, հանձնակատարը Վարդենիս-Մարտակերտ ավտոճանապարհի կառուցման շինարարական աշխատանքների համար պետք է իրանական ընկերությունից ձեռք բերեր և Հայաստան տեղափոխեր Իրանական նավթի ազգային ընկերության կողմից արտադրված M-100 տիպի 300 տոննա մազութ: Պայմանագրով նախատեսվել է մազութը ձեռք բերել մինչև դեկտեմբերի 31-ը, պայմանագրի ընդհանուր արժեքը կազմել է 52,980 հազ. դրամ, այդ թվում՝ 120 հազ. դրամ միջնորդավճար, մեկ տոննա մազութի ձեռք բերման արժեքը նախատեսվել է 176.2 հազ. դրամ:

Փաստացի ներմուծվել է 98.6 տոննա մազութ՝ նախատեսվածից 201.4 տոննա պակաս: Մազութի չմատակարարված քանակության մասով պայմանագիրը չի խզվել, և պայմանագրային պարտավորությունների դադարման վերաբերյալ համաձայնագիր չի կնքվել: Պայմանագրով նախատեսվել է ձեռքբերել Իրանի ծագման մազութ, սակայն, համաձայն մաքսային հայտարարագրի, ներմուծվել է Իրաքի ծագման մազութ:

Այսպիսով մատակարարված ապրանքների գներն էապես փարբերվում են (բարձր են) այլ ներմուծող ընկերությունների կողմից կատարված ներմուծումների գներից:

Կահույքի և կենցաղային փեխնիկայի գնման գործընթաց

2015-2017 թվականների ընթացքում «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի և «ՀԱՏՄ» ՍՊԸ-ի միջև կքվել են գույքի պատրաստման, գնման, տեղափոխման և տեղադրման 50 պայմանագիր՝ 948,527.1 հազ. դրամ արժեքով, փաստացի կատարողականը, ըստ տրամադրված տեղեկատվության, կազմել է 895,698.6 հազ. դրամ, վճարումը՝ 919,428.0 հազ. դրամ:

Հիմնադրամի և «ՀԱՏՄ» ՍՊԸ-ի միջև բոլոր պայմանագրերը, անկախ գումարի մեծությունից, կնքվել են ուղղակի ձևով: Պայմանագրերը կնքվել են առանց գնման հայտի և գնման առարկայի բնութագրի հաստատման: Կնքված բոլոր պայմանագրերում բացակայում են գնման առարկայի տեխնիկական բնութագրերը, որտեղ պետք է ամբողջությամբ և հստակ նկարագրվեին ձեռք բերվող ապրանքների հատկանիշները (չափսեր, ձև, օգտագործվող նյութեր և այլն), ինչպես նաև՝ դրանց վերաբերվող պայմանների հստակ նկարագրությունը:

«ՀԱՏՄ» ՍՊԸ-ի կողմից մատակարարված ապրանքների գներն էականորեն բարձր են շուկայում առկա նմանատիպ ապրանքների գներից: Բազմաթիվ ապրանքների մատակարարման գծով ընկերությունը հանդիսացել է որպես միջնորդ, և ձեռք բերված ապրանքները վաճառել է հիմնադրամին՝ մինչև 380 տոկոս ավելի գնով: Մասնավորապես.

- Հիմնադրամի կողմից անապահով ընտանիքների համար ձեռք բերված բնակարանների, կառուցված առանձնատների, կառուցված և հիմնանորոգված մանկապարտեզների ու դպրոցների համար գույքի պատրաստման, գնման, տեղափոխման և տեղադրման համար կնքված պայմանագրերով նախատեսված ապրանքներից՝ կենցաղային տեխնիկական (հեռուստացույցներ, սառնարաններ, գազօջախներ, օդաքաշ պահարաններ) «ՀԱՏՄ» ՍՊԸ-ն ձեռք է բերել մատակարար ընկերությունից՝ 23,609.1 հազ. դրամով և վաճառել՝ 39,996.8 հազ. դրամով կամ 16,387.7 հազ. դրամով ավելի բարձր գնով:

- Ռուսաստանի Դաշնությունից ներմուծված դահլիճի աթոռները «ՀԱՏՄ» ՍՊԸ-ն ձեռք է բերել 11,103.2 հազ. դրամով, վաճառել Հիմնադրամին՝ 29,360.0 հազ. դրամով կամ 18,256.8 հազ. դրամով ավելի թանկ, կիսափափուկ աթոռները ձեռք է բերել 12,360.5 հազ. դրամով, վաճառել՝ 35,160.7 հազ. դրամով կամ 22,792.3 հազ. դրամով ավելի թանկ, ծալվող աթոռները ձեռք է բերել 18,168.3 հազ. դրամով, վաճառել՝ 58,418.4 հազ. դրամով կամ 40,249.9 հազ. դրամով ավելի բարձր գնով:

Այսպիսով, հիմնադրամն ապրանքները ձեռք չի բերել մրցույթների կազմակերպման միջոցով՝ արտադրողներից կամ ներմուծողներից, փոխարենը՝ կարարել է միջնորդավորված գնումներ, նշված ապրանքները ձեռք են բերվել ավելի բարձր գներով:

Ընդհանուր առմամբ, կնքված պայմանագրերի շրջանակում «ՀԱՏՄ» ՍՊԸ-ի կողմից ձեռք բերված և Հիմնադրամին 269.0 մլն դրամով վաճառված կենցաղային տեխնիկայի, փափուկ կահույքի և կահույքի տարբեր բաղադրիչների գնային տարբերությունները կազմել են շուրջ 117.1 մլն դրամ:

«Անապահով ընտանիքներին տրամադրելու համար», «ՀԱՏՄ» ՍՊԸ-ի կողմից արտադրվել և «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին վաճառվել է 169.2 քմ

խոհանոցի կահույք՝ պատրաստված լամինացված ԴՄՊ-ից, որի մեկ ք/մ-ի գինը սահմանվել է 105.0 հազ. դրամ՝ առանց հարկերի: Շուկայական գների ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ լամինացված ԴՄՊ-ից պատրաստված խոհանոցի կահույքի մեկ ք/մ-ի գինը շուկայում կազմել է 40.0-ից 60.0 հազ. դրամ, այդ թվում՝ հարկերը, կամ հիմնադրամը խոհանոցի կահույքը ձեռք է բերել շուրջ 9.3 մլն դրամով ավելի թանկ:

Հարկ է նշել, որ «ՀԱՏՄ» ՍՊԸ-ն նույն ժամանակաշրջանում նմանատիպ կահույք վաճառել է ավելի էժան գներով (43,2-85,0 հազ. դրամ): ***Այսինքն «ՀԱՏՄ» ՍՊԸ-ն իր այլ առևտրային գործունեության շրջանակներում նմանատիպ ապրանքները մատակարարել է շատ ավելի էժան, քան՝ Հիմնադրամին:***

«ՀԱՏՄ» ՍՊԸ-ից ձեռք բերված հյուրասենյակի պահարանների, ննջասենյակի պահարանների, երկտեղանոց մահճակալների և երկհարկանի մահճակալների գները 16-34 տոկոսով գերազանցում է Հիմնադրամի կողմից «Բելինդա» և «Արման Գևորգյան» ՍՊԸ-ներից ձեռք բերված նմանատիպ ապրանքների գները:

Ըստ էության, «ՀԱՏՄ» ՍՊԸ-ի կողմից ապրանքների մատակարարումը Հիմնադրամին պետք է լիներ հնարավորինս մատչելի և նպաստեր Հիմնադրամի միջոցների խնայողությանը, սակայն, իրականում տեղի է ունեցել հակառակ գործընթացը:

«Արման Գևորգյան» ՍՊԸ-ի, «Բելինդա» ՍՊԸ-ի, «ԷԿԱ» ՍՊԸ-ի հետ պայմանագրերը կնքվել են ուղղակի ձևով՝ առանց գնման հայտի և գնման առարկայի բնութագրի (չափսեր, ձև, օգտագործվող նյութեր և այլն) հաստատման: Գնման առարկայի տեխնիկական բնութագրերը, որտեղ պետք է ամբողջությամբ և հստակ նկարագրվեն ձեռք բերվող ապրանքների հատկանիշները, ինչպես նաև՝ դրանց վերաբերվող պայմանների հստակ նկարագրությունը, բացակայում են: Ապրանքները ձեռք են բերվել կամայական ձևով:

Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցի միջոցառումներ

- Հիմնադրամին մատուցված ծառայությունների ժամանակ օգտագործված, հետ վերադարձման ենթակա ապրանքներից 120,314.8 հազ. դրամի ապրանքներ հետ չի վերադարձվել Հիմնադրամին, չի մուտքագրվել պահեստ և չի հաշվառվել, իսկ դրանց դիմաց որևէ պարտավորություն չի ձևավորվել:
- Հիմնադրամի կողմից վարձակալված գեներատորների շահագործման համար տրամադրվել է պահանջվող էլեկտրաէներգիայից մի քանի անգամ շատ էլեկտրաէներգիա արտադրելու համար վառելիք:
- Օտարերկրյա ֆիզիկական անձանց, լրատվամիջոցների համար նյութերի պատրաստման, մամլո ասուլիսի և գովազդի կազմակերպման ծառայությունների համար վճարվել է շուրջ 15 մլն դրամ կանխիկ գումար, սակայն մատուցված ծառայությունների վերաբերյալ կազմված հաշվետվությունները բացակայում են:
- Հիմնադրամը ԱՊՀ տարածքում «ՍՊԻ» ֆիլմի ցուցադրման 50 տոկոսի իրավունքը ձեռք բերելու և ֆիլմի ցուցադրումից ստացված եկամտի 50%-ը ստանալու

համար 106,000.0 հազ. դրամ արժեքով (200,000 եվրո) պայմանագիր է կնքել, սակայն 01.07.2019 թվականի դրությամբ Հիմնադրամին ֆիլմի ցուցադրումից որևէ գումար չի փոխանցվել: Ըստ համացանցում առկա տեղեկատվության՝ ԱՊՀ տարածքում ֆիլմի ցուցադրումից միայն 2015 թվականին ստացվել է 140.2 հազ. ԱՄՆ դոլար եկամուտ:

- Ընդհանուր առմամբ, նկարահանված կինոնկարների ցուցադրումից ստացված եկամտից մեկ տարի շարունակ Հիմնադրամին պետք է փոխանցվեր գումարներ /10%-ի և 15%-ի չափով/, ինչը չի արվել:
- Կազմակերպած համերգների տոմսերի վաճառքից ստացված 46,734.9 հազ. դրամ եկամուտը ՀՀ պետական բյուջե չի փոխանցվել, այլ օգտագործվել է Հիմնադրամի սեփական կարիքների համար:
- Երեք տարբեր միջոցառումների կազմակերպման համար (մեկ մեդիա ֆորում և երկու համերգ) պայմանագրերով նախատեսվածից 22,310.7 հազ. դրամ գումարի չափով ավել է վճարվել:
- «Գրքի և հրատարակչական գործի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ը, Վարչապայում, Նյու-Յորքում, Լոնդոնում, Գյոթեբորգում, Փարիզում և Մոսկվայում կազմակերպված գրքի միջազգային ցուցահանդես-տոնավաճառների արդյունքում ստացած եկամուտը պետք է փոխանցեր ՀՀ պետական բյուջե, ինչը չի կատարվել:
- Հիմնադրամի կողմից միջոցառումների մասնակիցների քանակի սխալ պլանավորման արդյունքում ամրագրված մեծ թվով սենյակների չեղարկելու պատճառով հյուրանոցային ընկերության կողմից կիրառվել է պայմանագրով նախատեսված տուգանք 14,088.4 հազ. դրամի չափով:
- Հիմնադրամը Գերմանիայում գրանցված ընկերությունից վարձակալել է 310 մետր այլումինե արգելափակոցներ 475.3 տոկոսով ավելի թանկ և վճարել է 10,902.8 հազ. դրամ ավելի գումար, քան եթե այն ձեռք բերեր ՀՀ շուկայից:
- Միջոցառումների անցկացման ընթացքում ձեռք բերված ապրանքները՝ 77,399.9 հազ. դրամի գույքը և մի շարք ապրանքներ ու հաստոցներ, առանց Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի կողմից Հիմնադրամի գույքի տնօրինման կարգի հաստատման որոշման, անհատույց, վեց տարի ժամկետով և պայմանով, որ պայմանագրի ժամկետը լրանալուց հետո գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունքը պետք է անցներ կոնցեսիոներին, կնքված «Գույքի կոնցեսիոն կառավարման պայմանագրի» համաձայն հանձնել է «Լոմա Սիսթեմս» ՍՊԸ-ին:

Վարդենիս - Մարտակերպ ավտոճանապարհի վերակառուցման ծրագիր

Ծրագրի շրջանակում վերակառուցվել է 131,9 կմ երկարությամբ ասֆալտբետոնե ծածկույթով ավտոճանապարհ, որի գերակշռող մասը Արցախի Հանրապետության տարածքում: Ընդհանուր 17,163,000.0 հազ. դրամ աշխատանքներից 10,521,000.0 հազ. դրամի աշխատանքներն իրականացվել են եռակողմ պայմանագրերով, որտեղ պատվիրատու 1-ը հանդիսացել է Հիմնադրամը, իսկ պատվիրատու 2-ը՝ Արցախի Հանրապետության կառավարությունը: Վերակառուցված ճանապարհի որոշակի